

מסורת הש"ס

(א) צ"ק כח, (ב) [ערי
מוספות לעיל לט: ד"ה
ולשום], (ג) ז"ל ויבמה.
יעב"ז, (ד) [קדושין יד:].
(ה) פסחים קכ: תענית יב.
מגילה יח: (חגיגה יח: גזר
סג, ו) (צ"ק פה, ו) [שמות
כח, ח] (ז"ל שהוא],

תורה אור השלם

1. כי ישבנו אחדים יחד
ומת אחד מהם וכן אמת
לא את תהיה אשר נחמת
התחזה לאיש וְיִמְנָה
בְּאֵי אֶתְּהִי וְלִקְחָהּ
לֹא אֶשְׁרֶה עֲלֶיהָ
- דברים ה
2. ואם לא ידעו האשה
לקחת את יבמתו וְעָלְתָהּ
יבמתו השְׂרָפָה
לְהִקְיִם וְיִמְנָרָה מֵאֵן
לְהִקְיִם לְאֹחִיו
בִּישְׂרָאֵל אֵת אֶבְרָה יִמְנָה
- דברים ה
3. ואיש אשר ישב את
אִשְׁתּוֹ וְגִלָּהּ
עֲרֻתָהּ תִּקְרָה מִקְדָּם הַעֲרָה
וְהָיָה וְלִקְחָהּ אֶת מִקְדָּם
דְּמִיָּה וְנִכְרְתוּ שְׂנֵיהֶם
מִקְדָּם עֲשִׂים וְיִקְרָא כֵן
4. ואיש יִשָּׂא יָקָה אֶת
אִשְׁתּוֹ אֹחִיו הָרֵא וְהָיָה
עֲרֻת אֹחִיו עֲשִׂים עֲרִירִים
5. וְיִקְרָא כֵן
יְהִי וְעָרְתָה אֹחֹתוֹ אֶבְרָה
אֹחֹתוֹ אֶבְרָה לֹא תִגְלָה
עַל אֶת שְׂאֵרֵי הָעֲרָה
כִּי שָׂאָה וְיִקְרָא כֵן

הגהות הב"ח

- (א) גמ' צעל כרחא אמר
מר ד"א יצמה יצא עליה:
(ב) רש"י ד"ה נזק וכו'
נמכרת בשוק כמה:

תום' חד מקמאי

אלא בתנאק והאמר רבה
נפל מן הגג פירוש ברוח
מזויה ותנאק חייב ברוח
דברים (וביבמתו) לא
קנה. אלא אלא שנתנו
לאשתו תתפוחו יבמתו
ובא עליה שניהם אנוסים
ה"ד כגון שנתפוחו לאשתו
ותפוחו עוברי זוכים
ורבוקס זו לזו. ורבי
דאמר ישן לא קנה דוקא
ישן אבל מתנמנם כן
בין היא ערה בין היא
ישנה קנה: אמר רבה
נתכון להטיח (באשתו)
(בכותל) והטיח ביבמתו
לא קנה להטיח בבמה
והטיח ביבמתו קנה דא
קא כמרזן לשום ביאה

מוסף רש"י

חייב בארבעה דברים.
ונכון שכל חכם וזקן מזהיר
הדוס על קרוב מזהיר
(ב"ק כ"ד.) וביטחוני אל
קרב. אל"פ ששמואל הכהן
גדול יתחנך בן שמונה בן
גמזר קרב, בן מלי היס
דמחנך ונלמד אל חסדו,
אלז אל זל ומחנך וסל
גילה אלך בן קרב, אל
גור ופסל חסד בן וסל
בן מאלר פסל עליו
(מ"ב.) ביחא, גמזר חב.
ויחנך גילה מחנך, על
עליו חסדו נעבד (דקדוקין)
(ד"ה.) חיר. ער (תענית כ"ב)
(דמחנך) רחמינו
(תענית ט"ז)
ויקן לאדוריו כסדר. דבר
הכא מחנך סלז
סלז חיר מחנך דבר
סלז חסדו חסדו וזל ועל

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

נד.

עין משפט
נר מצוה

ד א מ״י פ״ב מ׳ל׳ חובל
 ה הלכה ד סגמ עשין נא
 ט״ו ע״ש אר״ע סימן קסו
 סק״ב ח
ה ב מ״י פ״ב מ׳ל׳ חובל
 וזמק הלכה י סגמ עשין
 נא ט״ו ע״ש ח״מ סימן
 תכא סק״ב ח
ו ג מ״י פ״ב מ׳ל׳ יבוס
 הלכה ד סגמ עשין נא
 ט״ו ע״ש אר״ע סימן קסו
 סק״ב ח
ז ד מ״י פ״ב ש״ס ה״א
 ופ״ה א סגמ עשין נא
 ט״ו ע״ש ש״ס סימן קע סק״ב
 יג
ח ה מ״י ש״ס וט״ו ע״ש ש״ס
 סק״ב ז וסימן קסו
 סק״ב ח
ט ו מ״י ש״ס פ״ב ג׳ א
 ט״ו ע״ש ש״ס סימן קסו
 סק״ב ח
י ז מ״י פ״ב מ׳ל׳ חובל
 וזמק הלכה י סגמ עשין
 נא ט״ו ע״ש ח״מ סימן תכא
 סק״ב ח
יא ח מ״י פ״ב מ׳ל׳ מלכות
 יבוס הלכה ד סגמ
 עשין נא ט״ו ע״ש אר״ע
 סימן קסו סק״ב ח
יב ט מ״י פ״ב מ׳ל׳ חובל
 ממחא משכב וזמק
 הלכה ד סגמ עשין נא

גליון הש"ס

גמ' ויבם ביאה גומרת.
ע"ן לעיל דף ח ע"ז תד"ה
ויצמה וזקדושין יד ע"א
רש"י ד"ה א"כ:

תוספות ישנים

ישן לא קנה ביצמחו פ"ה
משום ללא דעא וכלא
היכרא חלפיו חרש עלה
ד דעת אמרי לקמן (דף
קנה. ובראש טעמא
משום דבעינן כוונה וכוונא
דחרש שי לו כל הכוונה
שיכיל אצל בישן חזו לו
כוונה שיש לו כמו שחזו
ער. וכן נמי משמע לקמיה
דמפיק ליה מיכא אלא עד
דמצינן לה: כמו נאמא אה
שכן שי צדו לרבוט. ומומה
קדושין (ס') דליין פ"ה
הכריות דנאין קדושין
מוסאין מחמת אשה
נפחור מה נאחור אשה שי
שיכיל לרבוט וקדושין
הכרה נשים ורבה עליו
דאמר אמר אשה שיכיל

[illegible]

מרווא ורוא גופיה קאמר התם דקברא הוא דמאי חזית דלמא דליר
סומקא טפי כו' וזה לא שייך אלא במאסין אותו להרוג בידיים אבל
אם רואים לוורקו על התינוק ויתענך בזה אדרבה איכא למימר איפכא
מאי חזית דלמא דחבריה סומקא טפי כו' כיון שאין הורג בידיים
ולא היה אלא קרקע עולם צלמא
ואין מנחה להליל בגופו
לדלדיה מיין קודמין וההיקש דקרא
בזהוג בידיים כתיב כי כאשר יקום
איש על רעהו וגו' והשפא גרסינן
בכל דוכתא מה רוצה יהרג ואל
יעבור אף נערה המאורסה יהרג ואל
יעבור פירוש יהרג בצוול ולא יסור
מיהרג דקרקע עולם הוא אי נמי
אר"י דאפי' גרסינן מיהרג יש לפרש
דהכי קאמר מיהרג קודם שחמשה
מעשה ותביא עליה את הערובה וא"ת
במסכת ע"ז בפרק רבי ישמעאל
(דף גז. וס) דנענדל בלונס אסור
ומפרש בגון דאנשוה עובדי כוכבים
והמחזיק בלמנה דליה ופריך עלה
רבי זירא אונס רחמנא פטריה דכתיב
ולנערה לא תעשה דבר (דברים כב)
ומאי קושיא האי קרא דוקא
בדקרקע עולם איירי אבל עשה מעשה
דמיא וזהו דלמא דחבריה

ימים לאחיו ישם נפקא
 וכו' אתא שם ברא
 אונם בין ברצון גופא
 קנה ביבמתו דאמר
 עד דמכוין לה לשם
 [בין ישן אימא בין
 בין עד] הוא בין ישן
 ישנה היא הכא במאי
 דמתנמנם אמר רב
 ולא תיר כגון דקרו
 לאהדורי סברא וכו'
 אמר רבה נפל מן
 געה דברים וביבמתו
 בשבת ברפוי אבל
 מר מר יאין חייב על
 אמר רבא נחתכוין
 ביבמתו לא קנה
 ביבמה קנה דהא
 יולם: אחד המערה:
 ישכב את אישה

ישן לא קנה. פי' בקונטרס משום דלא הוי בר דעת וקשיא דהא קטן אע"ג דלא הוי בר דעת הוה קונה אי לאו דמייעינא קרא אלף טעמא משום דלא איכיון לביאה כלל והוי כמתכוין להטות כחול' דבסמוך: **ו' איצטריך קרא בין בשוגג בו.** וז"ל והא איצטריך לנשמוענין ביאה ביצמה דלא כתיב אלף הכא ו"ל דמלהקים לנחיו שם נפקא וז"ל והא אכתי איצטריך לג"ש דלקמן יצמה מנין אמאי ביאה ביאה וז"ל דיביאה דחייבי לאוין מופנה וה"ל מופנה מזל אחד: **דמכוין** ז"ל. לא דוקא נקט דמכוין לה דהא בסמוך אמר דמתכוון להטיח בצדמה והטיח ביצמתו קנה:

ישן לא קנה. דיין לאו בר דעת ולא הוה קנינו קנין: בנאפס.
שנתקשה לאשמו ונפל מן הגג ונתקע ביצמחו: חייב בד' דברים.
בזמן וער ורפי ושבת כדאמר בהחובל (ב"ק דף פה:) פלע תחת פלע"
לרבות השוגג כמודא ואונס כרלון אבל בבואת לא כדמפרש לקמן:

וּבְצִמְמוֹ לֹא קָנָה. דָּלָא אֲרֵינָן לְצִימָה:
שְׁתַּכְּוִין לְאַשְׁמוֹ וּנְתַקְשָׁה לָּהּ: מֵאוֹס.
כְּלוּמַר בְּצִימָה יוֹתֵר מִבְּחֻלְלָהּ: הֵא
חֲפִץ. מֵאוֹס לְצִימָה: וְלִקְשָׁה שֵׁלָא
דִּכְרַכָּה. לְרִבּוּת שֵׁאֵס בִּלְּאֵי עֲלִיָּה שֵׁלָא
בְּדִכְרַכָּה קָנָה: בְּמִקּוּם שְׁמִקֵּס שֵׁס
גִּרְסִינָן: עַד דְּמִכְוִין לֵאֵס נִשְׂאָה.
בְּעוֹלָם: נֹזֵק. שְׁמִין אֹתָהּ כֹּאִילוּ הִיא
שְׁפָחָה נִמְכַּרְתָּ (3) כִּמְהָ הִיתָה יִפָּה
וּבִמְהָ הִיא יִפָּה: לְהַעֲרִיב בְּזוּלָּהּ. לֹא
לְשׁוֹם בְּצִימָה מִיכְוִין: שְׁכָן מִטְמָאָה אֵם
בְּעוֹלָה. לְהִיּוֹת כְּמוֹתָה טַמְאָה ו' דְּכַתִּיב
וְהָיָה נִדְתָּה עָלֶיךָ וְטַמְאָה שְׁעֵתָה יָמִים
(ויקרא טו:). וְכִי אִשָּׁה אֲחִיו לְעוֹלָם נָדָה
הִיא. לְהִיּוֹת פֶּסֶק: שְׁכָן בִּיּוּר. שֵׁל
אֵלֶס לְרִבּוּת נָשִׁים הִרְבָּה עַל אֲחִיו
בְּצִימָה אֵשֶׁת אִחִי: דְּהִי צִי מִקְדָּשׁ
וְאוֹיֵל כִּי אֲנָפָה. וּתְפַשּׁוּט מִינָה כָּל
עֲרִיּוֹת הַנֶּאֱסָרוֹת עָלֶיךָ מִחֻמַּת אִישׁוֹת
כְּגוֹן אֵשֶׁת אֶבֶן וְכֻלָּמָה וְחֻמּוֹתָ וְאֲחֻמָּה
אֲשֶׁתָּה אֶבֶן אֲמֹה וְאֲחֻמָּה וְכֻלָּא
בְּהֵן דְּהִיא בִּידֵי לְרִבּוּת מַנְלִין: שְׁכָן
אִישׁוֹר הֵבֵל מֵאִילָיו. וְפִשּׁוּט מִינָה אֲמֹה
וְאֲחֻמָּה וְכֻלָּא בְּהֵן וְכֻלָּא בְּהֵן לֵאֲשֶׁר תְּפַשּׁוּט
מִינָה עֲרִיּוֹת הַנֶּאֱסָרוֹת לוֹ מִחֻמַּת
קִידוּשֵׁין: מֵאֵשֶׁת אֵם וְאֲחֻמָּה אֶבֶן וְאֵס.
דְּכִי פִרְכָּתָהּ מֵהּ לְאֲחֻמָּה אֶבֶן וְאֵס שְׁכָן
אִישׁוֹר הֵבֵל מֵאִילָיו אֵשֶׁת אֵם תּוֹכִיחַ
מֵהּ לְאֵשֶׁת אֵם שְׁכָן בִּידֵי לְרִבּוּת אֲחֻמָּה
אֶבֶן וְאֵס תּוֹכִיחַ וְחֹזֵר הִדִּין הֵבֵל הַשּׁוּבָה
שְׂבָחָה שְׁכָן אֲסוּרוֹת עָלֶיךָ מֵאוֹס עֲרוּהּ
וְעֵשֶׂה בְּהֵן הַעֲרָהּ כְּגַמְרֵי בְּצִימָה אֶף
וְאֵם אֶבֶן כָּל הָעֲרִיּוֹת בְּדִין הִזָּה:
שְׁכָן אִישׁוֹר מֵאוֹס שֹׂאֵר. וּתְפַשּׁוּט כָּל
הָאֲסוּרוֹת מֵאוֹס שֹׂאֵר אֶבֶן אֵשֶׁת
אִישׁ דְּלֹא מֵאוֹס שֹׂאֵר מִנָּה מִיָּתִי:
בְּחַיִּי אִישׁוֹרָן. כָּל זְמַן (4) שֹׂאֵרֵס מִי
וְהִיא שׁוֹפְעַת וְכֵן אֵשֶׁת אֵם אִין
הֵיטֵר בְּחַיִּי אֲחִיו שֹׂאֲפִילוֹ הוּא
מִגְרָשָׁה אֲסוּרָה לָּהּ. אֵשֶׁת אִישׁ
יֵשׁ לָהּ הֵיטֵר בְּחַיִּי עַל יְדֵי גֵט:
צִימָה

אמר עולא מנין להעראה מן התורה שנאמר ³ ואיש דוה וגלה את ערותה את מקורה הערה מכאן להערה נדה שאר עריות מנין וכ"ל נילף מנדה ⁴ מה לנדה שאלא אתיא מאשת אח דכתיב ⁵ ואיש אשר יקח נדה וכי אשת אחיו [לעולם] נדה היא אלא כנדה מה נדה בהעראה מה לאשת אח שכן בידו לרבות דאי בעי אלא אתיא מאחות אב ואחות אם דכתיב ⁶ וערות לא תגלה כי את שאר הערה איכא למיפרך מה לאת איסור הבא מאליו מחדא לא אתיא תיתי [חדא] מ מאשת אח ואחות אב ואחות אם מה להנך שכן את תיתי מנדה ואחות אב ואחות אם מה להנך שכן את תיתי מנדה ואשת אח דמאי פרכת מתקיף לה רב את לנדה ואשת אח שכן אין להם היתר בחיי אוסרן תאמנה לה היתר בחיי אוסרה אמר ליה רב אחא מדפתי לך אח בחיי אוסרן הוא דאין להם היתר אבל לאחר מכן

שכן בידו ערבות. וא"ת דצדקושינ פרק האומר (דף סו:) צעי למילין כולהו אמיין והיכי אמיין הא איכא למיפריך מה לאחות אשה שיש צידו לרבות לחומרה שכן יש צידו לרבות איסור על אחריים אבל אם שכן איסור הבא מא"י. הקשה ריב"ן דמאחות אב ואם ציינף אבסמלא אחי כדפריך בסמוך